Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Datum: 11 april 2022
Onderwerp: Uw demonstratie

Geachte heer,

De politie van Amsterdam heeft mij geïnformeerd over het voornemen van Pegida Nederland om op dinsdag 12 april, met 25 personen van 19.00 tot 20.00 uur, statisch (stilstaand) voor de ingang van de El Tawheed Moskee te demonstreren. Volgens de politie geeft u aan dat het doel van uw demonstratie is te 'demonstreren tegen de islamisering en tradities van een fascistische ideologie'. Hierbij wilt u gebruik maken van een auto met aanhanger en versterkte geluidsinstallatie en spandoeken.

U heeft deze informatie per whatsapp met de politie gedeeld op 7 april, en per kennisgeving op 8 april. Op sociale media heeft u een flyer verspreid waarop u vermeld een 'BBQ tour Ramadan 2022' te organiseren, waarbij u naast de El Tawheed Moskee in Amsterdam, verschillende moskeeën in gemeenten in Nederland vermeld.

Het demonstratierecht biedt u de mogelijkheid ieder onderwerp te adresseren. Dit is een grondrecht en als burgemeester zet ik mij in dat te beschermen. Naast de grondwettelijke vrijheid van betogen zijn hier ook de grondwettelijke vrijheid om een geloof te belijden en de vrijheid om gevrijwaard van angst te mogen wonen en leven, aan de orde. Het staat elke Amsterdammer immers vrij om te geloven en ongestoord een avondgebed bij te wonen. Bovenal moeten bewoners zich te allen tijde vrij en veilig kunnen voelen, zeker in hun directe woonomgeving. Met uw voornemen om in de avond tijdens de Ramadan uw demonstratie te houden, botsen deze vrijheden met elkaar en dien ik op basis van de wet samen met politie en het Openbaar Ministerie tot een afweging te komen.

Uw flyer suggereert dat u voor de deur van de Moskee wilt barbecueën. In het verleden heeft u vergelijkbare voornemens geuit, onder meer tot barbecueën met varkensvlees. Om 19.00 uur start het avondgebed in de Moskee. U weet, net als ik, dat uw demonstratie juist vanwege de vorm en de timing tijdens een heilig feest heftige reacties kan opwekken en naar inschatting van de politie zelfs tot openbare ordeverstoringen kan leiden. Een demonstratie mag provoceren, maar als burgemeester is het ook mijn verantwoordelijkheid om de openbare orde te beschermen.
De verwachting is dat ondanks politie-inzet uw demonstratie op dat specifieke moment voor de deur van de Moskee, midden in een woonwijk, in een smalle straat, met provocerende uitingen en versterkt geluid kan leiden tot heftige reacties, gewelddadige confrontaties en wanordelijkheden.

Deze vrees voor wanordelijkheden volgt bovendien uit ervaringen met vergelijkbare demonstraties[1].

De aangegeven locatie stelt de orde handhavende diensten bovendien slecht in staat om uw demonstratie te beschermen. De politie adviseert mij daarnaast om het gebruik van open vuur of gas, een elektrische barbecue of een andere warmtebron op de door u opgegeven demonstratielocatie niet toe te staan, omdat open vuur in het geval van confrontatie, escalatie en wanordelijkheden risico's met zich mee brengt voor de veiligheid en gezondheid van het publiek, maar ook voor die van de deelnemers aan de demonstratie, tegenstanders en orde handhavende diensten.[2]

Ik laat ook zwaar wegen dat u uw actie op sociale media breed kenbaar maakt maar dat u slechts sporadisch bereikbaar bent voor de politie, waardoor wij niet goed in staat worden gesteld om afspraken met u te maken over uw demonstratie en eventuele bescherming. U bent zelf primair verantwoordelijk voor het ordelijk verloop van uw demonstratie.
Om deze redenen schrijf ik u voor dat uw demonstratie kan plaatsvinden in het door u gewenste stadsdeel, maar niet midden in een woonwijk. U mag conform de door u opgegeven tijden, van 19.00 tot 20.00 uur, statisch demonstreren in het nabijgelegen Erasmuspark waar de openbare orde beter te handhaven is en uw demonstratie beter beschermd kan worden. Hier mag u desgewenst ook gebruik maken van een barbecue. Op bijgevoegde kaart wordt deze locatie nader gespecificeerd.

Vrijheid van meningsuiting, gelijkheidsbeginsel en beschermingsbeginsel
Het grondrecht om te demonstreren mag niet misbruikt worden om strafbare gedragingen te plegen, strafbare uitingen te doen en/of de openbare orde te verstoren. Ook wordt beknotting van de persvrijheid in Amsterdam niet getolereerd. Dit geldt uiteraard ook voor alle andere strafbare feiten zoals het oproepen tot geweld en het doen van beledigende of discriminerende uitingen of spreekkoren. Hier wordt direct en zichtbaar op gehandhaafd op gezag van de Officier van Justitie. Als de vrijheid van meningsuiting botst met het recht om vrij te zijn van vrees voor discriminatie, haat zaaien of geweld, dan geeft die laatste vrijheid in Amsterdam de doorslag.

Tegengeluiden worden toegestaan; een fysieke confrontatie niet
In het verleden hebben demonstraties van Pegida, in Amsterdam en daarbuiten, stelselmatig tot een tegengeluid geleid. Een tegendemonstratie wordt in de nabijheid van uw demonstratie in beginsel toegestaan. De driehoek duldt echter geen fysieke confrontatie en neemt indien nodig maatregelen om uw demonstratie te beschermen.

Bovenstaande voorschriften stel ik op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties. Amsterdam staat voor het grondrecht van de vrijheid van meningsuiting en het recht om te demonstreren. Maar deze rechten gaan wel samen met verantwoordelijkheden. Ik verwacht dan

---

[1] Vergelijk onder meer Rechtbank Den Haag 27 december 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:14172.
[2] In haar uitspraak van 17 maart 2022 (zaaknummer SHE 20/3070BESLUV288) stelt de Rechtbank Oost-Brabant bovendien dat het gebruik maken van de barbecue (of andere warmtebron) niet gezien kan worden als de inhoud van de betoging, maar als de wijze waarop de inhoud wordt gepresenteerd.

ook dat u en uw ordedienst alles in het werk stellen de demonstratie ordelijk te laten verlopen en dat u al de deelnemers aan uw demonstratie op de hoogte stelt van gestelde grenzen. Als blijkt dat aan bovenstaande voorschriften niet wordt voldaan, strafbare feiten worden gepleegd en/of wanordelijkheden plaatsvinden of dreigen plaats te vinden, dan kan ik de demonstratie laten beëindigen maar ook individuen en groepen laten verplaatsen. De hierboven gestelde grenzen worden direct en zichtbaar gehandhaafd zodat degene die beschermd moet worden voelt dat hij beschermd wordt en zodat degene die rechten schendt weet dat hij over een grens gaat.

Hoogachtend,

Femke Halsema
Burgemeester van Amsterdam

Bent u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen 6 weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij de Gemeente Amsterdam. Het bezwaarschrift moet tenminste uw naam en adres bevatten, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden van het bezwaar. Het is wenselijk tevens een afschrift van dit besluit mee te zenden. Het bezwaarschrift moet u sturen naar: de gemeente Amsterdam, Amstel 1, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam.